

GLASOVA Panorama

KRANJ, 4. AVGUSTA 1962 — LETO II — ST. 30

Alžirska sprava

Pred dnevi, ko je bil izhod alžirske krize še negotov, je Ben Bela v Oranu izjavil, da se je nad Alžirijo hkrati pojavilo več nesreč. Razmere v deželi res niso bile takšne, da bi voditelji, ki imajo čut za koristi naroda, mirne duše lahko nadaljevali spor v nedogled. Olajševalno v tej alžirski krizi je bilo dejstvo, da se večšile niso začele vmešavati v alžirski spor, sicer bi bilo mnogo težje najti način sporazumevanja.

»Vroč kri« med alžirskimi voditelji se je naposled le razhladila in po enomesečni krizi je prišlo do mirnega izteka, čeprav je ta rešitev

morda samo začasna. Osnovno nasprotje med dvema podpredsednikoma Ben Belo, orom alžirskega mučenitstva, in Mohamedom Budjafom, s katerim je Ben Bela prestajal skupaj zaporno kazen v francoskih kaznilnicah, se je končalo neodločeno. Benheda je v tem sporu sebi zadržal položaj sodnika.

Na Gorenjskem se mu si lahko ogledate zanimivo razstavo angleškega mesta. Angleži s to razstavo poglobljajo stike

Mesto Oldham se predstavlja

- Pravzaprav se mesto ne predstavi samo, ampak nam o njem pripoveduje prijazni Bill Clegg. Name-nil se je, da nam opiše značilnosti svojega mesta (in teh ni malo), zato se je udobno namestil ob kami-nu v prijetnem kotičku svoje dnevne sobe. Da bi sledil njegovemu pripove-dovanju, seveda ni potreb-no, da smo gostje v nje-govi hiši. Dovolj je, če se pomudimo pri slikah in predmetih iz tega prijatelj-skega angleškega mesta, ki so zbrani na razstavi v prostorih Gorenjskega sej-ma.

Bill Clegg je, kot pravi Anglež, redkobeseden. Ta njegova lastnost pa prav nič ne moti, saj njegovo pripoved učinkovito ilustrirajo razstavni predmeti. No, njegova redkobesednost pa naj me opraviči, če sem bi od predstavljajca Oldhama premalo zapomnila.

Oldham je veliko industrijsko mesto ob robu Manche-stra. Še pred 200 leti je bila to majhna vasica, katero pa je »industrijska revolucija« začela vztrajno spreminjati v mesto: z majhnimi preprostimi hišami, ozkimi in pustimi ulicami ter sivimi tkalnicami bombaža. Če je bil bombaž, so bili Oldhamci siti, če ga ni bilo, pa lačni. Svoječas je bilo mesto znano tudi po izdelovavcih cokelj in klobukov, vendar so ti dve dejavnosti sedaj opustili.

Posebna zanimivost, na katero so v Oldhamu brez dvo-

ma ponosni, je to, da je sir Winston Churchill začel svojo veliko politično kariero kot član parlamenta za mesto Oldham leta 1900.

Danes je Oldham bogato mesto z najrazličnejšo indu-strijo, dobro opremljenimi

ANICA SEDEJ Z JESENIC JE EDINA ŽENSKA NA GORENJSKEM, KI IMA POKLICNO VOZNIŠKO DOVOLJENJE

RAZSTAVA MESTA OLDHAM JE V DVEH RAZREDIH PRAV NA ZACETKU I. DELA SEJEMSKEGA PROSTORA. PRVI OBISKOVAVCI RAZSTAVE, MED KATERIMI SO BILI TUDI VISOKI GOSTJE IZ OLDHAMA IN S KOROSKE, SO SI Z ZANIMANJEM OGLEDALI SLIKE, ZGODOVINSKE PREDMETE, BLAGO, TAPETE IN DRUGO RAZSTAVLJENO BLAGO.

KONCNO JE VENDARLE NASTALA GNEČA NA NASHIH KOPALISCIH. KOPALISKA POSTAJAJO PREMAJHNA ZA STEVILNE KOPAVCE, KI ŽELIJO SVOJE TELO RAZHLADITI V VODI. LEPE KOPAVKE SE PRECEJ ČASA ZADRŽUJEJO NA STOPNICAH.

SREČANJA Z LJUDMI

Nekaterim je šofiranje v zabavo, le kot njihov konjček, drugim pa je to poklic. Če pogledamo sezname poklicnih šoferjev na Gorenjskem bomo med njimi zasledili samo moške. Razen ene, se dolejš na Gorenjskem še ni nobena žena odločila za poklicnega voznika motornega vozila. ANICA SEDEJ z Jesenic je izjema. Pred desetimi leti je naredila izpit, seveda najprej za voznika amaterja in tri leta kasneje

SEDEMKRAT OKOLI ZEMLJE

še za poklicnega šoferja. Ko smo jo povprašali, kdo jo je navdušil za šoferski poklic, je takole odgovorila:

»Veseli je do šofiranja sem imela že v mladih letih. Potreba je zahtevala, da postanem šofer. Mož je imel prevoznitvo in kadar ga ni bilo doma, sem priskočila na pomoč. Takrat je bil na Jesenicah le en rešilni avtomobil, zato sem s taxijem velikokrat priskočila na pomoč. Pred leti sem vozila tudi tovornjak, sedaj pa samo še taxi.«

Ste imeli že kakšno prometno nesrečo?

»Pred osmimi leti so mi odpovedale zavore. V avtomobilu smo bili štiri.«

Zdrveli smo okoli 30 metrov pod cesto. Imeli smo srečo, da se nikomur ni nič zgodilo.«

Kako dolgo pot ste že opravili v 10 letih šofiranja?

»Menim, da bo dolga nad 300.000 kilometrov.«

Bi zamenjali šoferski poklic za kakšnega drugega?

»Verjetno ne, ker sem se nanj že preveč navadila. Imela pa sem dovolj možnosti, da se izučim še kaj drugega. Doma rada tudi šivam.«

Kdo je vaš največji sovražnik na cesti?

»Kolesarji in na Jesenicah še otroci.«

MILAN ŽIVKOVIČ

RENSKI STAREC

Ameriški časopis »Time« je objavil zanimiv članek o zahodnonemškem kanclerju Adenauerju, ki govori o njegovi zgodovinski vlogi in borbi, da ga zgodovina prizna.

PARISKA MOLITEV

Po vrnitvi v Bonn je zahodnonemški kancler Adenauer sklical posebno tiskovno konferenco, na kateri je govoril o novem razdobju v odnosih med Francijo in Zahodno Nemčijo in o »večnem« zavezništvu, ki veže dve nekoli na smrt zasvoženji deželi. Po vojaških paradah v Parizu in pariški molitvi se je stari kancler iz Bonna še enkrat zahvalil Charlesu de Gaulleu za njegovo očetovsko skrb. — Kancler je hladnokrvno zamolčal vprašanja radovednih

novinarjev, ki so se našala na notranjepolitični razvoj. Volitve v Westfaliji so pred kratkim zadale težak udarec Adenauerjevi stranki. V tej najbogatejši nemški pokrajini, v kateri živi ena tretjina zahodnonemških volivcev, je ugled Adenauerjevih demokratizmanov v zatonu. Na volitvah v septembru lanskega leta je demokratizmanska stranka izgubila absolutno večino v Bundestagu, zaradi česar je morala stopiti v zvezo s svobodnimi demokrati. V drugem velikem političnem testu v zadnjih desetih mese-

cih je Adenauerjeva stranka zopet potegnila debelejši konec.

Volivci Westfalije, porurški rudarji in železarji, trgovci in kmetje, so izvolili nove poslance v Landestag. Z volitvami je demokratizmanska unija izgubila večino v tem zakonodajnem telesu, ki šteje

KONRAD ADENAUER, STARI LEV NA RENI

GLOBUS

• SVEDSKA BO GRADILA NOVO PRESTOBNICO

Po brazilskem vzoru bo sedaj tudi Švedska gradila novo glavno mesto. Mesto naj bi nastalo severno od Göteborga na površini 17 kvadratnih kilometrov in bo po načrtu imelo 300.000 prebivalcev. Računajo, da bodo mesto zgradili v šestih letih.

• MEJA NA HIMALAJI

Vladi Nepala in LR Kitajske sta se sporazumeli, da bosta obeležili mejo na Himalaji. Deset mešanih planinskih skupin je krenilo, da postavijo obmejne stebre. — Dela na obeleževanju meje bodo trajala tri mesece. Samo vrha najvišje gore Mont Everest ne bodo obeležili, ker se se Kitajci in Nepalčani sporazumeli, da bo vrh pripadal Nepalu in LR Kitajski.

• MORALA IN VOJSKA

V razpravi v britanskem parlamentu o morali in disciplini britanskih čet, ki so razmeščene v Zahodni Nemčiji, je obrambni minister izjavil, da se disciplina 50 tisoč vojakov ne more soditi po prestopkih treh ali štirih vojakov. Neki laburistični poslanec je svetoval britanskemu obrambnemu ministru, da pošlje v Nemčijo večje število pripadnic ženskega reda britanskih oboroženih sil in bo s tem celotni problem rešen.

• SPRETNATA TATVINA

Pred pariškim sodiščem se je zagovarjal bivši sekretar francoskega veleposlaništva v Rimu. Obtožen je, da je iz državne blagajne ukradel 312 milijonov frankov. Obtoženi je pred sodiščem priznal, da je ukradel 200 milijonov in

nihi franka več. Zanimivo je, da so to tatvino odkrili šele po desetih letih.

• VEČ POLICISTOV V BELI HIŠI

Pred kratkim so zvišali število stražnikov v Beli hiši od 170 - 230 mož. Mnogi na to gledajo s kritičnimi očmi. Neki poslanec je omenil, da je to tratenje denarja, drugi pa je ironično vprašal, ali morda ne bodo morali bedeti nad twist zabavami v Beli hiši ali pa Carolini čuvati dva ponija. Končno pa je nekdo omenil, da bi lahko stopili še en korak naprej in bi oblekli može v pisane uniforme. Tako bi bila pred rezidenco vedno slikovita menjava straž.

• GOVORNIK ZA DVA

Meščani japonskega glavnega mesta, ki so prisostvovali nekemu volilnemu sestanku, so bili zelo presenečeni. Kandidat neodvisne stranke je prebral svoj govor in odšel z govorniškega odra. Čez nekaj časa se je zopet vrnil na govorniški oder in prebral govor, ki je bil povsem v nasprotju s prvim govorom. Drugi govor je prebral v imenu protikandidata, ki zaradi obselelosti sam ni mogel govoriti na predvolilnem shodu.

• FARUK IN »VESELJE JE MOJ POKLIC«

Nekdanji kralj Egipta je tožil nekdanjo lastnico neke javne hiše v Miami (Florida) za 1,6 milijonov mark odškodnine. Lastnica javne hiše je izdala knjigo »Veselite se moj poklic« in v njej omenja, da je sprejela 1952 Faruka v svoji hiši in da je bila edina ameriška lastnica, pri kateri je odesedel kralj.

TRMASTI STAREC

Glavni razlog za nazadovanje v demokratizmskih vrstah je zavrnjanje kanclerja, da bi odstopil in predal krmilo države mlajšemu človeku, Adenauer, ki ima sedaj 86 let, še vedno drži vajeti krepko v rokah, čeprav je obljubil, da bo spregel do konca naslednjega leta. Njegov najverjetnejši naslednik podkancler Ludwig Erhard še vedno potrpežljivo čaka in ne hiti s pripravami, da bi se na nov položaj privadil. Ko so mu na nedavni tiskovni konferenci postavili vprašanje glede njegovega naslednika -stari- ni niti poskušal odgovoriti. — Edino, kar naj bi pomenilo njegov odgovor, je bil zadovoljen smeh.

Adenauerju zdravje se naprej dobro služi. Dela po 12 do 15 ur na dan. Ima bistre oči in čvrsto roko, kar manjka mnogim mlajšim ministrom. V dvehurnem razgovoru z nekim Američanom je Adenauer govoril s hitrostjo strojnice in z veliko živahnostjo prekinjal prevajavca, da bi popravil napake v prevodu v nemščini in angleščini.

Toda njegovi nasledniki niso uspeli, da bi zadržali Napoleona. Takšna je bila tudi usoda 19. stoletja, ko je Bismarckova politična nedalekovidnost ustvarila moderno Nemčijo in pripomogla, da je Evropa živela 40 let brez vojne, toda to delo je naposled uničila prva svetovna vojna.

Adnauer se zaveda teh zgodovinskih primerjav. Prav zaradi teh podobnosti v nemški zgodovini skuša zavleči svoj umik, kljub številnim nasprotnikom doma in v tujini.

Rekli so

•Normalnega človeka je najlažje spoznati po tem, da se neuverjetno dolgo poglavlja v jedilnik.▪

Adolf Novačinski, poljski satirik

•Da so avstrijski filmi zanimivi, zanimam po uradni dolžnosti, Sam o tem ne morem presoditi, ker nimam časa, da bi obiskoval kino predstave.▪

dr. Fritz Bock, avstrijski minister

•Gaiševac je idealen državljani. Stvarlja svojo osebno udeležbo na razpolago skupnosti in pri tem ne misli na materialne koristi.▪

Gerhard Kramer, nemški senator

•Ko bi žene imele zares vse napake, ki jim jih pripisujejo moški, bi bile skoraj popolne.▪

Joan Crawford, ameriška filmska igravka

•Pred dvesto leti smo imeli navado, da slaboumne pršte-vamo med zločince. Danes smo prej pripravljene, da z zločinci ravnamo kot s slaboumnimi.▪

Lady Button

•Nihče nima poguma, da bi razrešil zahodnonemškega obrambnega ministra Straussa.▪

dr. Zimmermann, zahodnonemški poslanec

•Politična stranka končno ni ureja bolh, kjer bi vsak škakal, kakor bi hotel.▪

Johann Gradl, nemški politik

•Strinjam se, da je treba izgrajevati zednjeno Evropo, pri tem pa je treba na vsak način preprečiti, da bi bila uničena italijanska filmska industrija.▪

Italijanski minister za film

TRČENJE DVEH SVETOV

Adenauerjevi sodelavci v stranki so vedno bolj prepričani, da njegova energija v zunanjepolitičnih vprašanjih gre na račun zanemarjanja notranjega razvoja. Adenauer počasi zgublja niti v notranji politiki. Proti koncu svoje politične kariere menj postarani kancler, da njegova zgodovinska vloga ne bo odmerjena samo na osnovi domačih političnih dogodkov, temveč bo njegovo mesto določeno z zaslugami za zgraditev Zahodne Evrope in nove Nemčije.

Takšna je bila tudi usoda Friedricha Velikega v 18. stoletju, ki je iz Prusije napravil veliko evropsko državo. —

200 sedežev, saj je od prejšnjih 104 sedežev zadržala samo 96. Svobodni demokrati, ki so upali, da bodo povečali svoj vpliv, so prav tako izgubili en poslanski sedež. Edina stranka, ki je v tem odločilnem volilnem spopadu povečala število poslanskih mest je bila socialno-demokratska stranka. Socialdemokrati so svojo ideologijo prilagodili meščanskim zahtevam: od 39% glasov na prejšnjih volitvah so povečali število glasov na 43%, in to je po vojni prvič, da so prekorali mejo 40 odstotkov glasov. Na ta način so dobili 9 novih poslanskih sedežev v pokrajinski skupščini.

PREMIER MACMILLAN JE OBISKAL NEKO SLAVJE KONSERVATIVNE STRANKE V BROMLEYJU, KJER SO GA IZBRALI ZA VLAKOVODJO TE MAJHNE LOKOMOTIVE — OTROŠKE IGRACKE, VIDI SE, DA JE BRITANSKI VODITELJ KOS TUDI TEJ NALOGI.

Cesta talcev in maščevanja

Na zemljevidih sveta so zarisane številne ceste, po katerih so se umikale vojske, razbite in poražene, zasovražene in preklete. Ceste so bile v vojni vedno polne vojakov. Po cestah so se pomikale vojske, ki so osvajale in vojske, ki so se branile. Ceste so pripeljale vojske do Stalingrada in afriških puščav, do bitk in porazov, in cestni prah je na koncu požrl številne vojske do kosti. Po cestah je z vojsko v starih časih vedno potovala kuga. V zadnji vojni je z nemško vojsko korakal po cestah strah in zločin. Tesno za petami te vojske je hodilo maščevanje. Zato so na teh cestah našli vojaki zasovražene nemške vojske plačilo za svoje zločine.

Na svetu so ob cestah, kjer so hodile vojske, postavili spomenike in slavoloke. Zgradili so drevoredne. Junaki cest so se prevelili v krošnje dreves in na gladke marmornate napise. Tako je ob cestah, po katerih so se premikali rimski vojaki, srednjeveški križarji in sodobne vojske vedno veliko obeležij.

Narodi poznajo različne ceste. Srbi so si zapomnili kosovsko cesto. Turki se te ceste drugače spominjajo. Francozi in Rusi imajo skupaj izmerjeno borodinsko cesto. Vsak narod ima svoje cestišče, ki ga je gradil z zmagami ali porazi. Vojske niso gradile cest zaradi turizma, da bi se lahko ljudje slikali v kopalnih oblekah. Vojske so gradile ceste za prevoz topov in za pogrebne obrede celih narodov.

BANDITENSTRASSE

Nemška vojska je naše ceste prekrstila z številnimi žaljivimi nazivi. Dvanajet kilometrov dolgo cestišče od Begunj do Tržiča so Nemci preimenovali v Banditenstrasse. Zadnja vojna je tej cesti dala črte narodnostne časti. Če Arabci verujejo v cesto, ki vodi v Mekko, potem je cestišče ki vodi iz Begunj v Tržič vredno, da se veruje v njega v nekem drugačem smislu. Ta cesta vodi skozi največjo plovensko mučilnico Begunje, do vasi in naselij, v katere od septembra meseca 1944 Nemci več niso prišli iz strahu. Zadnjič je oborožena nemška vojska prevozila to cesto iz Tržiča do Begunj skoraj leto dni pred porazom.

Cestišče te ceste je drugačno. To cesto so Nemci asfaltirali s človeško krvjo in zgradili s človeškimi kostmi. Zato je vsak kamen na tej cesti prišel v zbirko narodnostne zgodovine.

Reportaža o tej cesti naj ljudem, ki se po njej vozijo na štirih kolesih, pomaga odkriti, da se v prahu za belo cesto skriva epopeja našega naroda in številnih žrtev.

Z BUTARAMI NA STRELISČE

Po cesti iz Begunj v Drago so napravile zadnjo vožnjo pred smrtjo številne žrtve. Po tej cesti so se vračali avtomobili, iz katerih je tekla človeška kri in puščala

sledove na junaški cesti. Jančko Dolar iz Begunj je edini človek, ki je preživel streljanje v Dragi in strašna dejanja nemških krvnikov videl z lastnimi očmi. Sestega januarja 1942 je zvedel, da Nemci kopljejo jamo v Dragi. Odpravil se je s sankami po butare v gozd. Ko se je z oblo-

spustil glasu. Vsi so bili do smrti izmučeni in vsi so z neverjetno hladnokrvnostjo čakali na smrt.

PRVO MAŠČEVANJE

Ta cesta, ki je videla toliko surovih dejanj in zločinov Nemcev, do njih ni mogla ostati ravnodušna. Maščevanje je prišlo

VIDETI JE, DA SO OB TEJ BELI CESTI, KI JO VIDIMO V OZADJU VSI LJUDJE ZAPOSLENI Z DELOM. FRANC JJERALA IZ SREDNJE VASI SE JE OB TEJ CESTI PRIDRUŽIL PARTIZANOM

ženimi sankami vračal v dolino so ga ustavile nemške straže. Spodaj so že streljali prve žrtve. Pripeljali so ga na strelišče in gledati je moral, kako iz dveh prepolnih avtobusov vodijo talce na strelišče. Okolica je bila močno zastražena. Pri vsakem talcu v avtobusu pa je sedel stražar s čelado. Streljanje se je zavleklo nekaj ur, ker so Nemci talce streljali v skupinah. Noben od ustreljenih talcev ni

kmalu. V planinah so se že pojavili prvi partizani, ki so cesto imeli, če ne podnevi, pa ponoči, v svojih rokah.

Nekega dne se je na tej cesti ustavil nemški orožnik in z daljnogledom gledal v hrib Dobroč. Z velike oddaljenosti, skoraj tisoč metrov, je z neke skale pomeril svojo puško partizan na nemškega orožnika. Kroglja ga je zadela naravnost v čelo med dvema lečama daljnogleda. Vse, kar

je sledilo, je v skladu z zakoni smrti. Nemški orožnik je izpustil daljnogled in obležal mrtve na cesti. Od tega dne na cesto ni stopil noben nemški orožnik brez spremstva.

ZETEV OVSA

Po cesti iz Begunj, kjer je na orožniški postaji stal napis »Achtung Banditenstrasse«, so vodili begunjske zapornike na delo. Pod močnimi stražami so jih vodili na bližnja polja, ki so jih v začetku še obdelovali. Zapornike so nekega poletnega dne vodili na njivo v Kraljevem polju. — Zeli so oves. Toda ne dolgo. Sredi dela jih je napadla skupina partizanov in jih osvobodila. Okoli trideset stražarjev se je poglavo v beg ali pa so našli smrt v požetem ovsu.

ZASEDA V KMEČKI HISI

Cesta iz Begunj do Tržiča ni bila samo cesta za vojske in partizane. Po njej je v kmečki vpregi drvel tudi Tavčarjev konj, ki je vozil živež za partizanske odrede. Pozimi leta 1943 so Nemci v bližini Begunj zadnjič postavili zasedo ob cesti, ki so jo že mnogo prej prepustili v oblast partizanom. Po cesti so skoraj vsak večer prihajali partizani, ki so v dolino prihajali po živež. Prvo skupino partizanov je nemška zaseda pustila naprej. Ko je prišla druga skupina so Nemci iz kmečke hise napadli. Življenje je izgubilo 11 partizanov.

Nemci tudi mrtvih partizanov niso pustili pri miru. Ozmesitli so jih želeli in ponižati. Ob cesti so jih postavili mrtve na nasip z nahrbtniki, v katerih so nosili fižol. Mrličem so v dlani in v usta natrosili fižola in jih z napis potraževali.

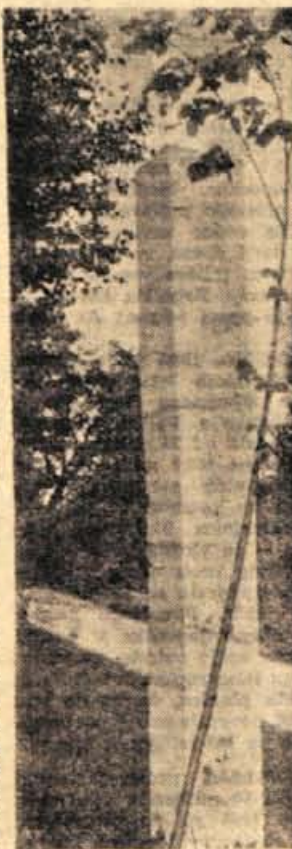
OBRACUN NA VETRNI

Ljudje ob tej cesti se vedno živijo z zgodovino. Svet okoli ceste se ni bistveno spremenil, čeprav dnevno zdrvi nekaj več prometnih vozil skozi naselja, ki so si zapomnili nemške zločine in dejanja. Obracun z Nemci na Vetrni spada med največje partizanske zmage na tej cesti. Nemci so prišli iz Tržiča. Partizani, ki so bili obveščeni o njihovem prihodu so postavili zasedo. Poraz Nemcev je bil težak, saj je celo kolo odnesel samo en nemški vojak.

Obracun pri Vetrni je dosegel tudi za brata Jerala. Franc je v dneh pred bitko pobegnul iz nemške vojske in (Nadaljevanje na 10. strani)

KUNSIČ POLDE JE V PARTIZANIH UREDIL SKRITO BOLNIŠNICO, KJER SO ZDRAVILI PARTIZANSKE RANJENCE. ZATEKLI SMO GA S KOSO V ROKI, KO SE JE VRACAL S KOŠNJE

PRVE TALCE SO NEMCI USTRELILI ZE 2. AVGUSTA 1941 PRI VRBANČEVI »CEGELNICI« NAD BEGUNJAMI. — SPOMENIK STIRIM TALCEM STOJI TIK OB CESTI, KI SO SE JE NEMCI TAKO SMRTO BALI

TOTO JE NEKAKSEN KRIZANEC VSEH MOGOCIH VODNIH PROMETNIH SREDSTEV. IZDELALA STA GA ANGLESKA STUDENTA JIM WOODS IN RON BROOKS Z UNIVERZE BIRMINGHAM. Z NJIM STA SE NAMENILA CEZ ROKAV LA MANCHE. DA BI BILA ŠE BOLJ ZANIMIVA, STA POTOVALA V KOPALNIH OBLEKAH, KAKRSNE SO BILE V MODI LETA 1910. TE SO JIMA PRISLE PRAV TUDI ZATO, DA STA POD NJIMI LAHKO NAMESTILA VARNOSTNE PRIPOMOČKE (ZA VSAK SLUČAJ). TO ATRAKCIJO STA SI IZMISLILA ZARADI TEGA, KER UPATA, DA BOSTA TAKO LAHKO ZBRALA NEKAJ DENARJA ZA POMOČ REVNEJSIM STUDENTOM

ZANIMIVOSTI

● ELEKTRICNI VLAK

V vzhodni Franciji so izročili prometu električno železnico na progi med Parizom in Strassbourgom. Posebni vlak, v katerem je bil tudi francoski prometni minister, je progo med Parizom in Strassbourgom prevozil v 4 urah in 15 minutah. Razdalja med obema mestoma znaša 486 km. Vlak je skoraj dve uri prej prišel na cilj, kot so sedaj rabili najhitrejši vlaki na tej progi. Novi sodoben električni vlak je razvil na nekaterih mestih hitrost 135 kilometrov na uro.

● NEBOTIČNIKI NA JEZERU

Na Kaspiškem jezeru gradijo na vodni površini stanovanjsko stolpnico, kjer bodo stanovali azejbeldžanski delavci, ki so zaposleni pri črpanju nafte z dna jezera. Nebotičnike bodo zgradili na velikih stebrih z armiranega betona in jih bodo med seboj povezali s steklenimi galerijami. V stanovanjskih blokih

bodo tudi prodajalne, trgovine, gostilne in klubi s knjižnicami.

● LETALA, KI PRELETIJO ATLANTIK

Po zadnjih statističnih podatkih različnih letal, družb preleti dnevno okoli 100 letal Atlantski ocean. To pomeni, da skoraj vsakih deset minut preleti eno letalo iz Evrope v Ameriko in obratno. Atlantski ocean je prvi preletel Charles Lindberg 1927. leta in doživel velškanski sprejem najprej v Parizu in pozneje v New Yorku.

● NOV PREDOR SKOZI ALPE

Pred francoskim parlamentom teče razprava o povečanju finančnih sredstev za graditev predora skozi Mont Blanc, ki bo povezal Francijo in Italijo. Najprej so mislili, da bodo stroški za ta predor znašali 50 milijonov novih frankov, medtem ko sedaj zahtevajo 140 milijonov. Računajo, da bodo predor prebili proti koncu leta.

Zahodna Evropa železna velesila

- Videti je, da je ameriški
- industriji jekla potreben
- denar, da bi se jeklarne
- modernizirale in bile spo-
- sobne, da branijo svoje
- tržišče pred inozemsko
- konkurenco. Preteklo leto
- so ZDA uvozile skupaj
- 3.200.000 ton — nekako
- 4,7 % od celotne domače
- uporabe. Medtem ko so
- ameriški proizvajalci jekla
- še vedno suvereni gospo-
- darji doma, se na svetov-
- nem tržišču vse bolj uve-
- ljavlja Zapadna Evropa in
- je pravi tekmelec Amerike.

jonov ton, drugo leto bo zgotovljena tovarna v bližini Antwerpna, ki bo sama proizvajala letno 1.700.000 ton jekla.

VELIKA BRITANIJA — V načrtu imajo, da bodo povečali do leta 1965 proizvodnjo od 27 milijonov ton na 38 milijonov ton jekla.

Ze sedaj povzroča zapadno-evropsko jeklo zmanjšan dotok ameriškega jekla. Predvideva se, da bo leta 1965 Zahodna Evropa imela 18

milijonov ton viška jekla. Če bo do tega prišlo, lahko pričakujemo vdor evropskega jekla tudi na ameriško tržišče.

Nesrečen jekleni ptič

Pred osmimi leti je prvo letalo tipa »Boing 707« s 101 potniki odletelo iz New Yorka v Pariz. To potniško letalo je osvajalo nebo in izpodirvalo iz prometa starejše avione. Je namreč več tipov letal Boing 707. Gradijo ga na zahteve raznih letalskih družb. Boing uporabljajo pri prevozu potnikov na najbolj oddaljenih in najvažnejših progah. Doseže hitrost 973 km na uro. Lahko sprejme 179 potnikov in 10 članov posadke. Stane okoli 3,5 milijard dinarjev. V prometu je že tristo letal teh tipov, 169 pa jih bo sedaj kmalu na novo dano zračnemu prometu.

Vrsta hudih nesreč, ki so se zgodile v teh letih, je osupnila njegove graditelje in javnost, saj je letalo Boing veljalo za zadnji krik tehnike. Vprašanje, kako je prišlo do nesreč in kako razložiti te tragedije, je pereče.

Vrsta nesreč se je pričela z desetim februarjem 1961. Letalo tega tipa je začelo svojo

pot v New Yorku in potovalo v Prago. V Bruslju je nameravalo pristati. Prav v trenutku pristajanja je velikan eksplodiral. Pri tej nesreči je zgubilo življenje 73 ljudi. V zadnjem letu — od marca pa do danes — so se zgodile štiri hude nesreče, pri katerih je umrlo 395 ljudi.

Zadnja tragedija se je zgodila 22. junija zjutraj. Boing 707 je letel iz Pariza v Santiago. Pri pristajanju se je ponesrečil. Letalo je upravljali eden izmed najzanesljivejših in najboljših pariških letalcev. Pri tej nesreči je bilo 112 žrtev — od tega deset članov posadke. Strokovnjaki predpostavljajo več stvari, ki bi utegnile povzročiti nesrečo. Ne morejo pa se zediniti. Stotine inženirjev, znanstvenikov in tehnikov, družbe Boing se je zbralo z namenom, da bi rešili uganko. Vse aparate pazljivo pregledujejo pri vzletu in pristajanju. Gotovo bodo nekega dne odkrili morebitne napake v zgradbi aviona, ki so povzročile že toliko nesreč.

ZAHODNONEMSKA JEKLARSKA INDUSTRIJA JE BREZ DVOMA MED NAJMOČNEJSIMI V ZAHODNI EVROPI. NA SLIKI TOPILNICE WESTFALENHÜTTE V DORTMUNDU

Od leta 1956 se je skupna proizvodnja jekla šestih držav Skupnega trga in z vključitvijo Velike Britanije povzpela od 86 milijonov ton letno na 165,5 milijonov ton. Enajstletna evropska skupnost za premog in jeklo — predhodnica Skupnega tržišča — je vložila velik napor za dvig proizvodnje jekla — modernizirala se je industrija jekla. Povečanje gospodarskega napredka v Evropi obeta večjo potrebo po jeklu. Zapadnoevropska industrija jekla planira, da bo do leta 1966 povečala svojo proizvodnjo na 148 milijonov ton.

ITALIJA proizvaja sedaj okoli 10 milijonov ton jekla, leta 1965 ga bo proizvajala 15 milijonov ton več, kot ga potrebuje domači trg.

FRANCIJA gradi največje evropske jeklarne. Proizvodnja se bo do leta 1965 povečala na 27 milijonov ton jekla.

BENELUX — Lansko leto je bila proizvodnja 14 mili-

Tolažba nemških žen

V Zahodni Nemčiji štiri petine žena ni zadovoljno s svojim življenjem

Po statistiki organizacije UNESCO 60 odstotkov vseh poročenih žen v Evropi in Ameriki trdi, da so prevarane, nezadovoljne in nesrečne največ zaradi tega, ker menijo, da jih nihče ne razume. Po številu nezadovoljnih žena prednjači Zahodna Nemčija. Medtem ko v tej državi 92 odstotkov mož meni, da so srečni, znaša del srečnih žena le 19 odstotkov. To anketo dopolnjuje anketa časopisa »Bild«, v kateri je 81 odstotkov anketiranih žena izjavilo, da so »site domačih del«.

Del odraza tega stanja so prav gotovo posebne rubrike, ki jih vsebuje skoraj vsi tiskajski časopisi in v katerih razne tetke Klare, gospodične Irene in drugi tolažniki svetujejo obupanim so-progam, ki so jih poprosile za pomoč, kako naj spet poiščejo izgubljeno srečo.

Severnonemška radijska postaja na primer vsako nedeljo zvečer prenaša oddajo, v kateri je mogoče »slišati« tudi take dialoge:

— Imam toliko skrbi. Ne morem več vzdržati. Moj mož ne sestaja s sodelavko iz urada ...

Tišina. A nato prijeten molči glas odgovarja:

— Prosim vas, pomirite se. Obdržite potrpljenje in upanje.

Žena razburjeno in negotovo reče:

— Hvala, gospod doktor.

Neznane žene življajo svoje zakonske težave v telefonsko slušalko, da jih prejme radijska postaja in ta jim odgovarja in tolaži, medtem ko oddaja posluša na milijone ljudi.

To je samo ena stran obravnavanja takomenovane »križe zakona« v Nemčiji. O krizi govorijo sociologi, psihologi, minister zdravlja, minister za vprašanja družine in cel polk svetovavcev v zakonskih svetovalnicah in pri različnih drugih ustanovah.

»Na milijone zakonov je razpuščenih ali stoji na majavih nogah« — piše časopis »Bildzeitung«.

»Zakonski problemi so vse pogostejši vzrok raznih bolezni« — izjavlja dr. Hane, zdravnica in svetovavka za vprašanja zakona iz Stuttgarta.

»Nered v povojnih letih je vtilnil svoj pečat tudi na življenje družine«, meni znani sociolog Schelsky.

Nemška žena je danes enakopravna: v tovarni, v pisarni, celo za krmilom avtomobila. Tača v trenutku, ko se vrne domov, mora pozabiti dve desetletji socialnega napredka.

Da nemške žene poskušajo izvleči svoje može iz zakonske zasnoposti, potrjuje take podatke: Število ubejev zaradi ljubosumnosti se je v zadnjih dvanajsetih letih štirikrat povečalo. V letu 1959 je bilo izvršenih 28.287 prestopkov zaradi ljubosumnosti, med katerimi so bili tudi uboji, razbite glave in druge težke poškodbe. Nemčija se je tako povzpela na vrh lestvice ljubosumnih dežel. Pred Italijo in Spanijo.

Skoraj vsa nemška dekleta se vzgajajo za samostojno življenje. Zakon že zdavnaj ni več edina mogoča kariera. Zato je prav čudno, da 80 odstotkov nemških študentk izjavlja, da si najbolj želi osnovati družino. Medtem pa se skoraj nobena ne more strinjati s tem, da bi vsak dan prala perilo, brisala prah, pomivala posodo, kuhala.

Sociologi, psihologi in drugi socialni delavci menijo, da bo imela pri tem glavno besedo nova generacija. Generacija, kateri bo popočinoma samo po sebi umevno, da žena in mož enakopravno delata v službi in doma. Generacija, ki bo odrasla s takimi prepričanji, bo imela neprimerno manj problemov v zakonu.

»KRIZA ZAKONA« NITI NAJMANJ NE VPLIVA NA MLADE LJUDI, DA SE NE BI ZENILI. NEMČIJA PREDNJACI PO ŠTEVILU NENORMALNO MLADIH ZAKONOV. LETNO SKLENEJO OKOLI 18.000 TAKIH ZVEZ

Smrt za gnusen zločin

Ljubezen med Slobodo Vasiljevič in Ilijem Živkovičem, ki naj bi bila vzrok umora dveh malčkov, je bila lažna

Za umor dveletne Snežane in triletnega Radoslava, ki sta se jih Sloboda in Ilija znebila, ker sta menila, da sta nedolžna otroka na polni njuni ljubezni, sta bila zločincina obsojena na najtežjo kazen — smrt. Z zgražanjem govorijo vaščani Kusatke in z njimi vsi drugi, ki so zvedeli za ta strašen zločin, o presencijivem odkritju, ki je pojasnilo

smrt Slobodinine hčerke in Ilijinega sinčka.

Vse, ki so se udeleževali sojenja morivcema iz Kusatke, je presenetil njun skoraj neprizadev nastop in mirno pojasnjevanje vzrokov, ki so ju navedli na zločin in samega zločina. Bilo je očitno, da tu ni bila po sredi nikakršna duševna neuravnovešenost, ampak le najgostje pobude in egoizem, ki je uspel utopiti vse dobre lastnosti — lastne večini ljudi.

Sloboda Vasiljevič je bila že druzice poročena, ko je spoznala Ilija Živkoviča. Po redko sta se videvala. Njuno prijateljstvo je kmalu preraslo svoje okvire in lansko pomlad je Ilija povedal Slobodi, da jo ljubi. Polem sta se pogosto sestajala. Želela sta skupno življenje. Vendar pa to ni bilo niti najmanj lahko, saj sta bila oba poročena. Menila sta, da bi se drugače že dalo urediti, le otroka bosta na polni njuni skupni sreči. Tako sta nekega večera naredila peklenški načrt.

Prvi korak je naredila Sloboda. Lansko poletje, 4. ju-

lija, je nesla malo Snežano do večje mlakuše v vrtu in ji toliko časa tiščala glavico v vodo, da se je otrok, ki se je obupno branil, umiril. Po tem se je mirno vrnila v hišo in nadaljevala z delom.

Ko so se 20 minut po zločinu vrnil nekateri člani družine domov, je Sloboda »nenadoma« opazila, da ni Snežane. Začelo se je nervozno iskanje otroka po dvorišču in vrtu. Sloboda je izgledala zelo zaskrbljena. Njen mož Dusan je prvi opazil Snežano. Se je bila živa, vendar je na poti v bolnico izdihnila.

V tem času se je po vasi že začelo šušljati o nedovoljeni zvezi Slobode z Ilijem.

21. januarja letos je Ilija Živkovič vpisal v svojo beležnico »Rade je umrl«. Na isti list pa je dodal še nekaj verzov narodnih pesmi o ljubezni in ženitvi.

Tega dne se je Ilija namenil po vožo k 10 m globokemu vodnjaku strica Jakova. Ko se je prepričal, da ga nihče ne opazuje, je poklical sinčka Radoslava, ga vzdignil in mu (Nadaljevanje na 10. strani)

ŠTIRINDVAJSETLETNI ILIJA JE ŠELE PRED SMEDEREVSKIM SODIŠČEM UGO-TOVIL, DA SE JE PREVARAL O TRIDESETLETNI SLOBODI

Radio

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.05, 6., 7., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30. Ob nedeljah pa ob 6.05, 7., 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30.

SOBOTA - 4. avgusta

- 8.05 Poštarček v mladinski glasbeni redakciji
- 8.35 Pisan spored slovenske glasbe
- 8.55 Počitniško popotovanje od strani do strani
- 9.10 Zabavni kaleidoskop
- 9.45 Poje Slovenski oktet
- 10.15 Od tod in ondod
- 11.00 Arije in zaključni prizori Giordanove oper - Andre Chenier
- 11.30 Ritmični akordi
- 12.05 Ansambel Srečka
- 12.15 Kmetijski nasveti - Ing. Franc Tadravec: Poskusno pitanje bikov s silažo
- 12.25 Melodije ob 12.25
- 13.30 Valček, poloneza in bolero
- 14.05 Glasbeni omnibus
- 14.30 Prireditve dneva
- 14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo
- 15.20 Napotki za turiste
- 15.25 Glasbeni omnibus
- 15.30 Dve Ljetovalni skladbi
- 15.40 Trenutek z Volaričem in Koceljancem
- 16.00 Vaak dan za vas
- 17.05 Gremo v kino
- 17.50 Vaclav Kučera igra pesmi iz Južne Amerike
- 18.10 Fantazija in groteska
- 18.30 Nekaj lahke glasbe
- 18.45 Okno v svet
- 19.05 Glasbene razglednice
- 20.00 Za prijeten konec tedna
- 22.15 Oddaja za naše izseljence
- 23.05 Želimo vam prijetno zabavo

NEDELJA - 5. avgusta

- 8.00 Mladinska radijska igra - Slep potnik
- 8.40 Sergej Prokofjev: -Princeska na grahu-
- 8.55 Glasbena medigra
- 9.05 Z zabavno glasbo v novi teden
- 10.00 Se pomnite, tovariši...
- 10.30 Promenadni koncert orkestra RTV Ljubljana
- 11.30 Polde Majdič: Taborene in letovanja
- 11.50 Sto taktov za dober tek
- 12.05 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo
- 13.30 Za našo vas
- 14.00 Lucijan Marija Škerjanc: Narodni napravi za soli, zbor in orkester
- 14.15 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo
- 15.15 Ob zvokih zabavne glasbe
- 15.30 Chopin - Liszt - Rahmaninov - Saint - Saens
- 16.00 Humoreska tega tedna - S počitnic
- 16.20 Melodije za nedeljsko popoldne
- 17.05 Športna nedelja
- 19.05 Glasbene razglednice
- 20.00 Vaša pesem - vaša melodija
- 20.50 Športna poročila

21.00 Koncert tenorista Richarda Tauberja

22.15 Posnetki III. jugoslovanskega jazz Bled

23.05 Zaplesimo v novi teden

PONEDELJEK - 6. avgusta

- 8.05 Skladbice Borisa Franka
- 8.20 Zabavni orkester Ricardo Santos in ansambel Pepe Jaramilo
- 8.35 Trije ansambli iz Beethovnovoga "Fidelia"
- 8.55 Za mlade radoveč - za
- 9.25 Samba, mambo, calypso
- 9.40 Slavko Mihelič in Dražila
- 10.10 Od tod in ondod
- 11.00 Po ure s skladateljem Robertom Schumannom
- 11.30 Zabavna matineja
- 12.05 Vaški kvintet s peveci
- 12.15 Kmetijski nasveti - Ing. Julija Smole: Problematika pridelovanja sadik za obnovo sadovnjakov

12.25 Melodije ob 12.25

- 13.15 Obvestila in zabavna glasba
- 13.30 Antonin Dvořak: Godalni kvartet v E-duru
- 14.00 Glasbeni omnibus
- 14.30 Prireditve dneva
- 14.35 Pesmi in pesni jugoslovanskih narodov
- 15.20 Orkestralne miniature domačih skladateljev
- 15.40 Literarni sprehod - Spremljanje
- 16.00 Vaak dan za vas
- 17.05 Arija skozi stoletja
- 18.10 Portreti jugoslovanskih skladateljev zabavne glasbe
- 18.45 Novo v znanosti
- 19.05 Glasbene razglednice
- 20.00 Iz doline v planine
- 20.45 Kulturna kronika
- 21.00 Razgledi po sodobni glasbeni literaturi

22.15 Izberite si svojega pevca

TOREK - 7. avgusta

- 8.05 Zbori o naši deželi
- 8.25 Zabavni kaleidoskop
- 8.55 Počitniško popotovanje od strani do strani
- 9.10 Sulta in divertimento
- 9.40 Zabavni nas bodo ansambli in solisti iz Celja
- 10.10 Od tod in ondod
- 11.00 Instrumentalni kvintet iz Celovca izvaja Divertimento
- 11.15 Melodije za dober tek
- 11.33 Henry Cecil: Obe plati postave
- 12.00 Trio Avgusta Sianka
- 12.15 Kmetijski nasveti - Dr. Vilko Masten: Viruse bolezni vinske trte ogrožajo naše vinograde
- 12.25 Melodije ob 12.25
- 13.30 Danilo Svara: II. dejanje opere - Slovo od mladosti
- 14.00 Glasbeni omnibus
- 14.30 Prireditve dneva
- 14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo
- 15.20 Nekaj mednarodnih narodnih pesmi
- 15.30 V torek na svidenje
- 16.00 Vaak dan za vas
- 17.05 Pri - dunajskih klasikih - ...
- 18.10 Dvajset minut ob glasbenem avtomatu
- 18.30 Poje Komorni zbor iz Maribora
- 18.45 S knjižnega trga
- 19.05 Glasbene razglednice
- 20.00 Nocturno in serenada
- 20.30 Radijska igra: Brankin dnevnik
- 21.30 Glasba za flavto in harfo
- 21.45 Portret v miniaturi
- 22.15 Mendelssohn od sole do tria
- 23.05 Če želite - zaplesitel

SREDA - 8. avgusta

- 8.05 Po Slovaškem in Moravskem
- 8.55 Pisan svet pravljic in zgodb
- 9.25 Cetrt ure z zabavnim orkestrom RTV Ljubljana
- 12.25 Melodije ob 12.25
- 13.30 Iz slovenske glasbe nekdanj in danes
- 14.00 Glasbeni omnibus
- 14.30 Prireditve dneva
- 14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo
- 15.20 Zabavna medigra
- 16.00 Vaak dan za vas
- 17.05 Koncert po željah poslušavcev
- 18.10 50 minut turizma in melodij
- 19.05 Glasbene razglednice
- 20.00 Cetrtkov večer domačih pesmi in napevov
- 20.45 Ko se oglasi sto piščali hammond ogeel
- 21.00 Večer umetniške besede
- 21.40 Obraz iz romunske sodobne glasbe
- 22.15 Posnetki III. jugoslovanskega festivala jazz Bled 62
- 23.05 Stara in nova glasba
- 23.45 Melodije za lahko noč

- 9.40 Zvočni portret skladatelja Vlastimirja Perićića
- 10.10 Od tod in ondod
- 11.00 Pihalni orkester LM p. v. Rudolfa Starčka
- 11.15 Človek in zdravje
- 11.25 Richard Strauss: Zaključni prizor opere "Kavaler z rožo"
- 11.45 Mali koncert orkestra Tony Leutwiller
- 12.05 Kmetijska godba vam igra
- 12.15 Kmetijski nasveti - Dr. Franjo Janežič: Varstvo poljčin tudi v avgustu ne more na dopust
- 12.25 Melodije ob 12.25
- 13.30 Starodavni plesi
- 14.00 Glasbeni omnibus
- 14.30 Prireditve dneva

14.35 Giuseppe Verdi: Dvo-spevi iz opere "Moč uode"

15.20 Kitarra, harfa in orglice

16.00 Vaak dan za vas

12.00 Koncert mešanega zbor Radiotelevizije Zagreb p. v. Slava Zintića

12.05 Melodije ob 12.25

13.30 Prireditve dneva

11.29 Henry Cecil: Obe plati postave

12.05 10 minut s "Črnimi oglarji"

12.15 Kmetijski nasveti - Ing. Lojze Hrček: Proizvodnja namiznega grozdja

12.25 Melodije ob 12.25

12.00 "Očka Haydn" v štirih zvezdah

12.05 Joan Hammond poje arije iz slovenskih oper

12.00 S popevkami po svetu

21.30 V znamenih atomske smrti

21.45 Jazz ob 21.45

21.00 Izlet v deželo samosppevov

21.00 Koncert v ritmu

12.00 "Očka Haydn" v štirih zvezdah

12.00 New-Yorški simfonični orkester dirigira Leonard Bernstein

20.00 S popevkami po svetu

20.00 Koncert mešanega zbor Radiotelevizije Zagreb p. v. Slava Zintića

21.05 Za vsakogar nekaj

20.00 Izlet v deželo samosppevov

20.00 TV dnevnik

12.00 "Očka Haydn" v štirih zvezdah

12.00 New-Yorški simfonični orkester dirigira Leonard Bernstein

20.00 S popevkami po svetu

21.45 Jazz ob 21.45

21.00 Koncert v ritmu

21.00 Izlet v deželo samosppevov

21.00 Koncert v ritmu

12.00 "Očka Haydn" v štirih zvezdah

12.00 New-Yorški simfonični orkester dirigira Leonard Bernstein

20.00 S popevkami po svetu

21.45 Jazz ob 21.45

21.00 Koncert v ritmu

21.00 Izlet v deželo samosppevov

21.00 Koncert v ritmu

12.00 "Očka Haydn" v štirih zvezdah

12.00 New-Yorški simfonični orkester dirigira Leonard Bernstein

20.00 S popevkami po svetu

21.45 Jazz ob 21.45

21.00 Koncert v ritmu

21.00 Izlet v deželo samosppevov

21.00 Koncert v ritmu

12.00 "Očka Haydn" v štirih zvezdah

12.00 New-Yorški simfonični orkester dirigira Leonard Bernstein

20.00 S popevkami po svetu

21.45 Jazz ob 21.45

21.00 Koncert v ritmu

21.00 Izlet v deželo samosppevov

21.00 Koncert v ritmu

12.00 "Očka Haydn" v štirih zvezdah

12.00 New-Yorški simfonični orkester dirigira Leonard Bernstein

20.00 S popevkami po svetu

Televizija

SOBOTA - 4. avgusta

- RTV Ljubljana
- 19.00 TV pošta
- 19.30 Veter - serijski film
- JTV
- 20.00 TV dnevnik
- RTV Zagreb
- 20.20 Propagandna oddaja
- RTV Beograd
- 20.30 S kamero po svetu in domovini
- 20.50 Dokumentarni film
- RTV Ljubljana
- 21.00 Jugoslavija v pesmi i plesu

NEDELJA - 5. avgusta

- 12.00 "Očka Haydn" v štirih zvezdah
- 13.10 Z velikih opernih odrov
- 14.00 Moderni vokalni ansambli
- 14.35 Milan Ristič: Sedem bagatel za orkester
- 15.15 Kako smo smelali ne-koč - in kako danes
- 20.00 Antonin Dvořak: Koncert za klavir in orkester
- 20.40 Ciklus Mednarodne radijske in televizijske univerze
- 21.00 V nedeljo ob devetih zvečer
- 22.15 Mladi alžirski pianist Desire N'Kaoua v našem studiu
- 22.54 Scott-Krešler: V Lotosovi deželi

PONEDELJEK - 6. avgusta

- 20.00 New-Yorški simfonični orkester dirigira Leonard Bernstein
- 20.47 Komorni intermezzo
- 21.00 Rendez-vous z glasbo
- 20.00 S popevkami po svetu
- 20.30 Veliki pomeški stoletja
- 20.50 Georg Friedrich Haendel: Sonata za oboo in cembalo v e-molu
- 21.00 Dva prizora iz Ponchielijeve La Gioconde

PONEDELJEK - 6. avgusta

JTV

20.00 TV dnevnik

20.00 TV dnevnik

20.00 TV dnevnik

20.00 TV dnevnik

20.00 TV dnevnik

20.00 TV dnevnik

20.00 TV dnevnik

20.00 TV dnevnik

20.00 TV dnevnik

20.00 TV dnevnik

20.00 TV dnevnik

20.00 TV dnevnik

20.00 TV dnevnik

20.00 TV dnevnik

20.00 TV dnevnik

20.00 TV dnevnik

20.00 TV dnevnik

20.00 TV dnevnik

20.00 TV dnevnik

20.00 TV dnevnik

20.00 TV dnevnik

20.00 TV dnevnik

20.00 TV dnevnik

20.00 TV dnevnik

20.00 TV dnevnik

20.00 TV dnevnik

20.00 TV dnevnik

20.00 TV dnevnik

20.00 TV dnevnik

20.00 TV dnevnik

20.00 TV dnevnik

20.00 TV dnevnik

20.00 TV dnevnik

20.00 TV dnevnik

20.00 TV dnevnik

20.00 TV dnevnik

20.00 TV dnevnik

20.00 TV dnevnik

20.00 TV dnevnik

Turistični informator

KRANJ
Hotel Evropa - Danes in jutri so v hotelu zasedeni vsa ležišča.
Hotel Jelen - Tu je prostih še 10 ležišč.
V privatnih turističnih sobah, ki jih oddaja turistična agencija IZLETNIK (telefon 20-22), je na razpolago 8 ležišč.
Dom na Joštu - V njem lahko prenočuje 28 izletnikov.
Dom na Kravcu - V tej prijetni postojanki, do katere se lahko pripeljete z železnico, je prostih še 42 ležišč.
Dom na Jezerskem - Do 10. avgusta je tu vse zasedeno, za kasneje pa je nekaj ležišč še nerezerviranih. V sobotah in nedeljah igra v domu plesna glasba.
Vse privatne turistične sobe na Jezerskem so trenutno zasedene. Rezervirati jih bo moč spet od 10. avgusta dalje.
Češka koč - Ta ima nezasedenih še 30 ležišč.
Gostišče grad Hrib Pred-dvor - Do 10. avgusta je v gostišču vse zasedeno.
Na mestnem kopališču je temperatura vode 23 stopinj Celzija, zraka pa okrog 27 stopinj.
Od 1. do 8. avgusta je v Kranju turistični teden. Jutri ob 17. uri bo na igrišču Mladosti tradicionalna nogometna tekma DEBELI: SUHI. V tem tednu bodo ocenjevali tudi najlepše okrašene hiše Kranja.

ATLETIKA
Kranj - Danes ob 18. uri bo po mestnih ulicah tradicionalni poulični tek v počastitev občinskega praznika.
FLAVJANJE
Kranj - Jutri ob 19.30 bo na mestnem kopališču dvo-boj zvezne plavalne lige med domačim Triglavom in Ljubljano.
VATERPOLO
Kranj - Jutri zvečer bo po plavalnem sporedu prvenstvena tekma IL zvezne vaterpolske lige med Ljubljano in Triglavom.

KOSARKA
Jesenice - Danes ob 18. uri se bo na igrišču pod Mežaklo pričel mednarodni kosarkarski turnir moških ekip, na katerem sodelujejo ASKO iz Beljaka, Bental iz Trsta, Nanos iz Postojne in domače Jesenice. Nadaljevanje turnirja bo jutri ob 9. uri.
KEGLJANJE
Jesenice - Jutri ob 9. uri bo na jeseniškem kegljišču turnir v kegljanju.

SOBOTA
Center
Ameriški film POSTNA KOČIJA ob 18. in 20. uri, premiera franc. filma DANIELA ob 22. uri.
Storžič
Ameriški barv. VV film MOBY DICK ob 10., 18. in 20.15.
Letni kino Partizan
Sovjetski barvni film HAJDUŠKA KRI ob 20.30 uri.
Svoboda
Italijanski film TV-X (MINA V RITMU) ob 20. uri.
Cerklje Kravce
Ameriški barvni CS film NEZNANEC JE PRISEL ob 20.30 uri.
Naklo
Ameriški barvni CS film ZAKON PRERIJE ob 20. uri.

Osrednji dogodek na Jesenicah je sedaj šahovsko državno prvenstvo za ženske, ki se ga udeležuje 16 najboljših naših igravk. Na sliki vidimo igralno dvorano. V ospredju je Kranjčanka Lojzka Pongrac, v. lgriz z mojstrico Nagyjevo. Kot vemo je Pongračeva partija odločila v svojo korist. (Foto: F. Perdan)

Razšminkavanje

Ce si šminkate in pudrate obraz veste same, kako važno je, da si kožo pred spanjem temeljito očistite.

Najprej si odstranite z vato, ki ste jo pomočile v rožno olje ali ste dale nanjo malo kreme, tuš za trepalnice. Nato si skrbno obrišite ustnice. Najbolje se šminka odstrani z mastno kremo.

Ali si boste s kremo čistile obraz ali s čistilno vodo, odvisi od vrste vaše kože. Drogerije vam nudijo kar lepo vrsto raznih domačih in uvoženih krem, čistilnega mleka, in vodo. Če si pa želite same sestaviti, si ogledajte naslednje recepte:

RAZŠMINKOVALNA SREDSTVA ZA SUHO KOŽO

Olivno, ricinovo, parafinsko in mandeljno olje zmešajte v enakih delih. Lahko si tudi pripravite iz: olivnega olja - 6 žlic lanolina - 1 žlice glicerina - 1 žlica rožne vode - toaletno milo nastrgano (1 žlica).

RAZŠMINKOVALNA SREDSTVA ZA NORMALNO KOŽO

Mandeljno olje 6 žlic, kakavovo maslo - 1 žlica, beli vosek - pol žličke, rožna olja - 1 žlica, toaletno milo nastrgano - pol žličke.

Te razšminkovalne kreme uporabljamo tako, da si jo temeljito utremo v kožo, pri tem pazimo, da si kožo preveč ne razvlečemo. Potem pomočito kosmič vate v rožno vodo (čistilno vodo) in zbrščemo z njo kožo. Kremi je priporočljivo, da dodamo malo lavendlove esence, zato da boljše diši.

Namesto rožne vode lahko uporabite: kumarično mleko, ki si ga takole pripravite: 1 deciliter kolonjske vode, pol decilitra rožne vode, pol decilitra kumaričnega soka, 1 žlica limoninega soka.

Ali pa beljakovo raztopino:

trije beljaki, 40-odstotni alkohol 1 liter, sok pol limone.

RAZŠMINKOVALNA SREDSTVA ZA MASTNO KOŽO

Lahko uporabljamo milo. - Najprej si dobro spenimo roke in si s to peno očistimo obraz. Seveda naj bo milo dobro. Nato si kožo oplaknimo z mlačno vodo, v katero smo dodale malec boraksa. Pri negi ne smemo pozabiti na vrat in z njim mačekovsko ravnati. Prav tako temeljito kot smo očistili obraz, si očistimo tudi vrat.

RECEPT

Obložene sardine

Sardine obložite s koščki limone, ob strani dodajte kuhane sesekljane rumenjake, na drugi strani prav tako sesekljane beljake. Dodajte še vejice peteršilja in vsak gost bo vesel okusno pripravljenih oljnih sardin.

Pranje otroške opreme

Pranje plenice ni enostavno, čeprav marsikatera mlada matero mislijo prav nasprotno. Te navadno vržejo plenice v posodo z vodo in nato natrosijo vanjo še pralni prašek. Tako pranje ni pravilno. Predvsem moramo ločiti plenice, ki so umazane le od urina in tiste, ki so umazane tudi od blata. Samo mokre plenice takoj po previjanju vržemo v vedro z vodo, v kateri smo že prej raztopili pralni prašek. Ko se nam naberejo plenice od nekajkratnega previjanja jih zmencamo in speremo v topli in nato še v hladni vodi. Plenice - umazane od blata, peremo prav tako kot prve, le da jih tudi prekuhamo. Seveda to velja le za zdravega otroka in doma. V porodnišnicah prekuhavajo in dezinficirajo vse plenice.

Tudi pravilno sušenje je pomembno. Najbolje bi bilo, da bi se plenice vedno sušile na soncu, ker jih sonce najbolje razkuži. Razumljivo pa je, da so prašna dvorišča in mesta ob avtomobilskih cestah zaradi dviganja prahu, neprimerna. Ker pa ima vsaka mati drugačne pogoje v svojem domu, mora biti iskanje primernega prostora za sušenje pač prepričeno njihova iznajdljivost.

Ko so plenice suhe, jih prepolovimo in odnesemo v stanovanje. V sobi ali kuhinji zložimo plenice in jih z likalnikom samo stisnemo ali pa vse skupaj obelimo. Če plenice likamo, je to boljše storiti tako, da likamo s toplo stranjo likalnika naprej, ker konica likalnika pri najmanjši nepazljivosti lahko tkanino preluknja. Ko so plenice zlikane, jih je potrebno takoj shraniti v omaro ali na drugo primerno mesto. Če so bile plenice sušene ob cesti ali na prašnem dvorišču je likanje z vročim likalnikom obvezno.

OTMAR ZUPANČIČ

MOSKA SPORTNA SRAJCA S SALOM OKOLI VRATU JE MODNI KRIK SOSEDE ITALIJE. PRIMERNA JE ZA VROČE POLETNE VEČERE

Mali nasveti

● **ROZINE**, ki smo jih predolgo hranili se izsuše. Spet postanejo mehke, če jih za nekaj časa zapremo v tesno zapirajočo pločevinasto škatlo.

● **ROBOVE**, ki nastanejo, če madež čistimo z bencinom, lahko preprečimo. Mesto, ki smo ga čistili, še vlažnega prelikamo.

● **MADEŽE** medu izperemo s toplo vodo, ki ji dodamo malo sode.

Barve med seboj

Pri barvah, ki si jih izberemo v naših oblačilih in detajlih moramo upoštevati njihovo skladnost med seboj in velikost površine, ki jo zavzemajo.

Pazite na osnovno pravilo: čim večja je površina, tem manj močna naj bo barva. Čim manjša je površina, tem bolj je lahko barvni ton odločen.

Tako npr. k olivno zelenemu kostumu lahko nosite rdeč šal in kombinacija bo privlačna. Če pa zraven obujete še rdeče čevlje, rdeč klobuk in celo še rdeče rokavice je z vso eleganco končano. Kajti uničeno je barvno ravnotežje. Površina rdeče barve bi bila skoraj enaka zeleni in to je napačno.

Tako strupeno zelen pulaver lepo pristoji k črnemu krilu. Ista zelena na vsej obleki bi učinkovala zelo upadajoče in ceneno.

V vaši garderobi naj bo vedno neka vodilna barva. Po možnosti ne prestra. - Prav umirjeni toni oblik nudijo velike možnosti spremembam. Z raznimi živahnimi detajli dosežemo velik učinek.

Sivo obleko si lahko pozivimo z zelenim, rumenim, rdečim pasom ali rutko. Dosti dlje se ne naveličamo umirjene obleke, kot pa obleke z ekstravagantnim vzorcem ali barvo.

IZ USNJA IN VELURJA NAREJENO SPORTNO OBLACILO JE PRAV ČEDNO, KATERA LJUBI SPORTNA OBLACILA SE BO MORDA ODLOČILA ZANJ

SKREGANA DRUŽINA

V PULJU

Deveta jugoslovanska filmska revija presenečenj in razočaranj

V vlaku, ki je z znano hitrostjo jugoslovanskih železnic puščal za sabo potemnele železniške prage na progi proti Pulju, sem pred tedni spoznala prijaznega starega Bohinjca. Pove mi, da že od mladih nog živi v Pulju.

«Greste tja zaradi festivala?»

«Ne, prezgodaj je še,» odvrnem.

«Letos ne bo slovenskih filmov.»

Hudo se razžalosti, zato čakam, kdaj bom v njegovih sivih očeh opazila kapljico žalosti.

Film

«Kadar je festival, imam polno stanovanje sorodnikov. Od vsopovsod pridejo, da vidijo nove jugoslovanske filme.»

(Le zakaj tako derejo akupaj, saj se tudi pri predstavah naših najboljših filmov v kinematografih nihče ne tepe za karte.)

«So nekaj govorili, da bi bil festival raje na Bledu. Kam bi pa tam dali toliko ljudi. To ne bi bilo dobro...»

Res je, Pula ima areno, ki je pripravljena pričakala festivalske dni in se ni izmuznila v druge (važnejše) turistične namene kot najboljša puljska hotela. V tej areni se lahko nagnete skoraj 10 tisoč ljudi. Velika večina teh ljudi, ki ne spada med goste festivala, med novinarje ali med znanke in sorodnike «festivalskih» ljudi, se je pripravljena na žive in mrtve boriti za vstopnice in pozneje

še za najboljše arenске kamne. Dokaz, da imajo stalni in poletni prebivalci Pulja festival radi, je torej na dlani. Da so pa ti obiskovavci nezanesljivi a zelo energični ocenjevalci — pripravljeni v isti mah zvižgati in ploskati, je pa tudi zelo pomembna ugotovitev.

Pa si oglejmo še nekaj utrinkov festivalskega ognjemetu.

NESREČNI STOTI FILM

V časih je bila navada, da so filmi na festivalu doživeli premiero. Sedaj ni vedno tako. «Družinski tednik» je videl že dobršen del Jugoslavije. Po lanskoletni zmagi slovenskega filma v Pulju, je letos «Družinski tednik» ostal edini uradni predstavnik naše republike. Dodeljeno mu je bilo častno stoto mesto. Večer, ko bi v areni predvajali stoti festivalski film — seveda šteto od prvega festivala naprej — naj bi bil posebno svečan. Pa je bil prav posebno porazen. Zaradi nekakšne zmede so na kolesa kinoprojektorja navili kopijo filma brez srbohrvatskih podnaslovov in tako mnoge gledavce, ki ne razumejo našega jezika, spravili ob živce. Medtem, ko se je en del potrudil in sledil dogajanju na orjaškem platnu, je drugi zapuščal svoja mesta, zvižgal, vpil in metal celo kamenje. Vse iz protesta. Čeprav je bil drugi del filma že ustrezno podnaslovljen, to večera ni rešilo.

NEZADOVOLJNEŽI

Nezadovoljnežev iz te velike vedno nekoliko skregane jugoslovanske filmske družine, je letos v Pulju spet precej. Se nekoliko slab-

še razpoloženi kot slovenski filmski delavci so Zagrebčani, ki so na letni izbranih filmov našli le svojo «Abecedo strahu». — «Senca slave» je menda pogubila le glaba aparatura v kinu, kjer je žirija gledala film. Režiser Veljko Bulajić se jezi, ker so njegovo «Kozaro» namenili za predvajanje zadnji večer. — Bosanci so nezadovoljni tudi zaradi tega, ker njihov film «Krst Rakoc» ni prišel v uradno konkurenco. Olivera Marković, ki je bila letos kar štirikrat v areni, je še od prejšnjih let nezadovoljna s puljskimi kritiki, ker so slabo ocenili njeno vlogo v filmu «Sibirska lady Macbeth». Če le more jim pokaže pohvalna mnenja tujih kritikov. Tako nekako je razpoložen tudi Ljubiša Samardžić iz filma «Nadštevilna». Se nekaj bi jih našli v tej skupini.

TRI ZGODBE TREH MLADENICEV

Kaplja, vode, bojovniki» je menda najzanimivejši film letošnjega Pulja. — Naredili so ga trije mladi Beograjčani — člani filmskega kluba. — «Sutjeska» — film, mlado bosansko podjetje, jim je dalo trak in posodilo kamero. Mladi amaterji so za ta film našli veliko novega (prva zgodba Kaplje se na primer odvija skoraz brez dialoga) in izzvali žoične diskusije za in proti, med samim predvajanjem filma pa so občinstvo do tolikšne mere razdražili, da je film popolnoma izžvižgalo. Po krivici. Mogoče je za povprečnega gledavca film samo nekoliko pretežno razumljiv, saj se izogiba običajnih izraznih sredstev.

JACQUES CHARRIER, MLADI FRANCOSKI FILMSKI IGRAVEC IN ZAKONSKI MOŽ BRIGITTE BARDOT, S KATERO SE BO PO STIRIH LETIH LOČENEGA ŽIVLJENJA V TEH DNEH SODNIJSKO RAZVEZAL, JE KONČNO NAŠEL «MOCNEJŠO LJUBEZEN». TO JE LEPA NEMKA, S KATERO PREŽIVLJA VEČERE V NOCNIH LOKALIH POD MONTMARTROM

DOMAČI FILM «MEDALJON S TREMI SRCI» NA PULJSKEM FILMSKEM FESTIVALU NI NALETEL NA TAKŠEN ODMEV, KOT SO USTVARJAVCI TEGA FILMSKEGA DELA PRICAKOVALI

Nova dama...

«SUTJESKA» veliko snema

Podjetje za proizvodnjo kratkometražnih in dokumentarnih filmov «Sutjeska film» obstoja že dve leti. Vendar pa ima za sabo že več kot 40 filmov, ki so ji že prinesli ugled enega najboljših izdelovalcev filmov te vrste pri nas. Podjetje pa je osvojilo tudi nekaj vidnih priznanj v tujini. Tako je film «Hagada» prodan v ZDA, Izrael, Italijo in Anglijo.

Pred kratkim je podjetje uredilo še studij za risani film, ki bo kmalu začel izdelovati risane filme. Največ pod vplivom znane «zagrebške šole». Studio za snemanje lutkovnih filmov bo do konca leta pripravil tri nove filme. Zanimiva je zgodba za film «Izložba». To je zgodba o fotografski delavnici. Glavni junak je fotografija mornarja — Don Juana, ki kljub mnogim ljubezenskim prigodam ostane sam.

...nove na lujem

JAPONCI ODPIRAJO FILMSKA VRATA

Japonska je največji proizvajavec filmov in ima tudi največ kinoobiskovavcev — okoli milijardo na leto. Do nedavnega japonskemu filmu ni bilo potrebno, da bi odhajal v druge države, prav tako pa so bili poskusi za uvoz tujih filmov tudi zelo majhni. Od 7000 japonskih kinematografov jih je le manj kot 2000 tu pa tam prikazovalo tudi tuje filme. V zadnjem času pa je v tem opaziti velike spremembe. Vedno večje število televizijskih sprejemnikov je zelo ogrozilo japonsko kinematografijo. Samo v lanskem letu si je ogledalo filme 200 tisoč obiskovavcev manj kot v prejšnjih letih kar je bilo znamenje, da ej treba nekaj ukreniti. Kinematografska podjetja se dobro zavedajo, da lahko znova pritegnejo izneverjene gledavce le tako, da kar se da popestrijo reperioar. To pa lahko storijo le s tujimi filmi. V lanskem letu so bile ojačene tudi naše filmske zveze z Japonsko. Največji uspeh je doživel naš film «Dolina miru».

V sobo je stopil možki. Pod pazduho je nosil platneno vrečko - spoznal sem jo, bila je naša. "Tako," je dejal in stopil s smejljajočim se obrazom proti moškemu pri oknu. "Tukaj je." Izročil je vrečko velikemu moškemu v lepi obleki in radovedno obstal.

"Hvala," je dejal visoki mož in vzel vrečko, ne da bi mu odgovoril na izrečeno vprašanje, potem pa stopil k mizi in odvezal vrstico. "Želel bi, da bi vedeli," nam je dejal, ko je obstal pri mizi, "kakšni bedaki ste pravzaprav. Moža ste preslepili s svojim vozičkom, verjel je, da je nekdo v njem, čemu tudi ne? V blagajniški sobi Haroldovega kluba leži denar kar na neobeljenih borovih policah, kaj? Takšna stvar dela človeku skomine." Zasmeljal se je.

"Nekateri sicer radi pripovedujejo, da je v tisti sobi velika blagajna, zavarovana proti roparskim poskusom. Ničesar nimam proti takšnemu govorjenju, toda... Ljudje store marsikaj čudnega. Možakar iz kluba je mislil, da ga utegne oni v vozičku ustreliti, bal se je in napolnil vašo vrečko. Mislite, da v Haroldovem klubu priteka samo denar? Prav imate, toda, kaj menite, v kakšni obleki? V bankovcih? Teh ni toliko, kolikor mislite, kajti v klubu jemljejo tisoče in tisoče čekov, vi prekieta bedaki! Se več kakor v bankah! Oni z vozičkom je stal tako, da je kazal vozilu hrbet in nad policco napolnil vrečko, toda s temle," in stresel je vsebino na mizo. Papir je zašuštel in videl sem same zelene, bele, rjave in rumene čeke."

"Tole ste ukradli! Tole vam je dal!" Visoki mož je zmajal z glavo. "Težko je reči, čemu je to storil, toda ljudje počenjajo vérsih čudne reči. Čeki vam ne bi mogli koristiti, to je ros. Toda za Haroldov klub pomenijo denar, če pa jih ni mogoče vnovčiti, so brez vrednosti. Kakorkoli že - tukaj so in ogledajte si jih, fantje!" Pokazal je z roko na kup papirja: "Tole je ono, zaradi česar se je vse pripetilo."

XXVII

Nekaj dolgih trenutkov je stal, medtem ko smo bolščali v kup nerabnega, bedastega papirja. Potem ga je pričel trpiti nazaj v vrečko. "Samokresov niste uporabljali," je dejal zamišljeno kakor da govori sam s seboj. "Vsaj pravih ne; našli smo le vaš samokres, igračo na slepe naboje. Čigava zamisel je bila, da ne boste uporabljali samokresa?" Sprva nihče ni odgovoril, potem pa sem dejal: "Njegova, Jerryjeva." Jerry je divgnil pogled in skomignil z rameni. "Vai smo tako sklenili," je dejal. Nikomur nismo hoteli storiti huđega."

"Prav," je prikimal visoki mož. "To mi je všeč. Sovražim mešance, ki se igrajo s samokresi. Upihnejo človeka za prazen nič, ker se jim pač tako zahoče. Vi niste imeli samokresov," je ponovil z milejšim glasom, "ker ste tako že poprej sklenili. Všeč mi je tako, prav." Zbiral je dalje čeke v platneno vrečko in potem tiho dejal: "Haroldov klub vas ne namerava tožiti. Ne bi jim bilo sicer všeč, če bi vam uspelo, všeč pa jim tudi ne bi bilo, če bi vsaj na pol uspeli. Uprava kluba noče, da bi o zadevi razpravljali v javnosti in se razpihovali o njej pred sodiščem. Nihče v mestu ne ve točno, kaj ste pravzaprav storili - čeprav odvetniki že dan in pol stikajo za to stvarjo. Za vas bi bil to brezvredni papir," in pokimal je na vrečko v svojih rokah. "In vprašanje je, če ste ga sploh ukradli ali to samo poskušali. Jaz nikoli ne pozabljam na okoliščine. Obramba bi se lahko močno opirala na dejstva. In - mar je bil to oborožen roparski napad? Ne, ni bil." Odčimal je. "Lahko bi vas sicer zašili, kajpada. Obsodili bi vas, toda za kako dolgo? Tega nihče ne more povedati."

"Pustiti želijo zadevo vendar," je dejal in nas po vrsti pogledal. "Ne zato, ker želi uprava kluba ali kdorkoli izmed nas usmiljenje do vas. Oni iz kluba namreč nočejo, da bi časopisi pisali in ljudje govorili cele tedne o tej stvari, medtem ko bi vi čepeli v zaporu in čakali sodbo. Utegnilo bi se zgoditi, da bi še komu drugemu padla v glavo kakšna podobna zamisel,

kajti vselej se najdejo ljudje, ki menijo, da lahko uspejo, če se izognejo napakam drugih."

Strmel je v nas in zamišljeno kimal z glavo. "To, kar bom storil, je posledica posebnih razlogov, predvsem tega, da niste imeli samokresov. Vrag naj vzame vse," in nenadoma je bil viedti radoveden, "saj vendar nikogar niste nameravali ubiti!" Skomignil je z rameni. "Kakorkoli že, ujeli smo vas, pred sodišče pa vas ne bomo postavili, to ne sodi v naš delokrog." Dvignil je roko in nam pokimal s kazalcem. "Toda vedite, da ste sodišču usli le za las. Pri vašem načrtu ste bili pa slabe sreče. Toda ta vaša slaba eroča vas je rešila. Davjeet let v zaporu, če jih imate zdaj šele devetnajst ali osemnajst, niso mačje solze. Srečo imate, čeprav tega ne zaslužite," in vrnil je platneno vrečko moškemu, ki jo je prinesel, potem pa se znova obrnil proti nam.

"Nihče si ne želi, da bi še postopalj tod okrog," je dejal brez poudarka. Poberite se k vragu iz mesta in zahvalite se bogu za vsako stopinjo, ki jo boste napravili." Obrnil se je na petah in odšel iz sobe. Moški z vrečko se je še enkrat ozrl na nas, se tudi obrnil in odšel za njim.

Oba detektiva sta sedela dalje, čakala in nas gledala. Premišljevali smo, kaj nam je visoki možki pravkar povedal in kaj bo sledilo. Potem smo se drug za drugim ozrli na detektiva. Mlajši se je zavall v naslonjač, utrujeno privzdignil roko in s palcem pokazal proti vratom, ne da bi spremenil izraz na obrazu. Vestali smo - jaz sem se še spotaknil - in odšli. Edina stvar o kateri sem razmišljal, je bila, kako priti čimprej k Tini.

Se istega večera smo Jerry, Guy, Tina in jaz odleteli z letalom domov. Jerry je vnovič ček in nam posodil denar. Vedel sem, da bi bilo potovanje z avtobusom ali vlakom cenejše, toda letalo je hitreje in želel sem potovati z njim. Zelel sem se čimprej vrniti domov in stran iz tega kraja. Ne vem, kam in kako je odšel Brick, Jerry in Guy mi nista povedala in nikdar več ga nisem videl. Sedeli smo v temi na klopi v javnem parku, kjer smo lahko videli postajališče avtobusa letalske družbe. Ta je vozil izpred hotela Riverside. Nismo mnogo govorili, toda med nami je bilo čutili nekakšno napetost. Tu in tam je kdo izmed nas vzdihnil, zmajal z glavo in dejal "Ljubí bog!" ali kaj podobnega, ostali pa smo lahko prikimali v znak soglasja. Sedeli smo, čakali smo na avtobus za letališče, opazovali ljudi in avtomobile na ulici ter sredi nočne teme uživali prijeten občutek svobode.

Nenadoma je Jerry zinil, kakor da bi glasno pomislil: "Prav! Kaj lahko sklepamo po vsem, kar se je zgodilo?"

Guy je skomignil z rameni. "Kriminal se ne izplača," je dejal. "In - denar ni vse na svetu. Druga ne vem."

Razmišljal sem o vsem, vendar nisem imel kaj pripomniti. Nisem mogel ugovrjati ali ponavljati njegovih besed, vem le to, da sem bil precej ravnodušen. Morda šele zdaj vem, kaj je važno in kaj ni ter čemu se spleča živeti. Toda takrat, v temi, nisem bil prepričan kaj in prav in tako sem le skomignil z rameni.

Morda zveni nesmiselno in se komu zdí neverjetno ter narjeno, toda tako je bilo, kajti Reno ni veliko mesto, sedeli pa smo celo uro. Vsekakor je medtem, ko smo strmeli na ulico, pripeljal nenadoma mimo oklopnjak za prevažanje denarja. Vai smo se zazrli vanj in ga spremljali s pogledi, dokler ni zavil za Mapesov hotel. Torej se je s skrajnega konca klopi obrnil k nam Guy in se zarežal: "Veste kaj, imam veliko idejo!" Vai smo se pričeli krohotati. Sedeli smo in se tresli v tihem smehu, napetost med nami je popustila in zdaj vem, da smo bili vsi skupaj srečni, ker živimo in smo prvič po dolgih tednih zadovoljni in resnično svobodni.

Zatem je pred hotel Riverside pripeljal bel letališki avtobus in vsi smo vstopili. Sedel sem, prijel Tino za roko in zdaj vem, kaj je važno in čemu moram živeti - na njenem prstu sem začutil prstan, trden, resničen in topel prstan. Moja roka je zdrvela preko njene in zdrveli smo preko travnika.

KONEC

Smrt za gnusen zločin

(Nadaljevanje s 5. strani)
zaklical: "Poglej, kako je globoko!" Ni pričakal odgovora, ampak ga je hitro vrgel v vodnjak. Kmalu za tem je Ilija spodil ženo, k njemu pa se je preselila Sloboda.

Tedaj se je klobuč začel odmojavati. Organi tajništva za notranje zadeve so začeli s preiskavo. Ilija in Sloboda sta kmalu priznala zločina.

Medtem ko so mnoge Slobodinine izjave na sodišču potrdile domnevo, da ji ni bilo žal, da je tako nizko umorila svojo hčerko, se je Ilija dejanja kesa in obžaloval ljubljenega otroka. Šele pred sodiščem je Zivković spoznal,

da ga Sloboda ni ljubila tako kot mu je zatrjevala.

Sodnik Ranković: "Si imela rada Ilija?"

Sloboda: "Tako - srednje."

Sodnik: "Kako - srednje?"

Sloboda: "Ne bi me bilo konec brez njega." Pri tem se je nasmehnila.

Ko je javni tožilec zahteval smrtno kazen, sta okruina ljubimca prvič prebledela. Izgleda, da sta se šele sedaj dodobra zavedla svojih groznilih prestopkov. Pomanjkanje morale, socialnosti in skrbi za lastne otroke, ki je vedno pripravljena za otroke kaj živovati, ju je izkjučilo iz človeške skupnosti.

Cesta talcev in maščevanja

Nadaljevanje s 3. strani

srečno pribežal iz Sinja domov. Brat Janez, ki je pozneje je padel, pa je bil že v partizanih. Franc se je ta dan umival, ko je zaslišal prve strele. Odločil se je, da gre partizanom pomagat. V nemški uniformi je stekel po njeni do partizanskih položajev. Bitka je bila že končana in Nemci poraženi, ko je pritekel pod puškino cev svojega brata. Ta je pomeril puško in nameraval ustreliti, misli, da se je nekje pojavil še en Nemec. Toda v tem trenutku je brat zavpil. Ne streljaj! Brat je spoznal glas in odvrnil puško. Za kratak čas sta bila oba brata v objemu. Ostali

partizani pa sprva niso vedeli kaj se dogaja, ko so videli, da je partizan objemal človeka v nemški vojaški obleki. Bilo je to zadnje srečanje bratov Jeraja.

Cesta iz Begunj do Trziča ni spremenila svoje smeri in ljudje ob njej kosijo in orjejo, kot da vojne ne bi doživeli. Vasi imajo pozimi kmečke peči in poleti zeleno travo. Dejo je zaposlilo ljudi ob tej cesti in veliko jih je pozabilo, da so Nemci nekoč to cesto imenovali Banditenstrasse. Tudi cestarji, ki so vsak dan na tej cesti, še vedno ne vedo, da je imela krvave madeže.

ZDRAVEO TOMAZI

MLADI VEDEŽ

KITAJSKI ZID

Znani kitajski zid je dolg okoli 4000 kilometrov. Če bi ta zid tekel v ravni črti, bi povezal razdaljo med Črnim morjem in Severnim ledenim morjem.

NAJVEČJA ELEKTRIČNA ŽARNICA

Največja električna žarnica na svetu je nad spomenikom, ki so ga zgradili v čast izumitelja Edisona, ki je izumil električno žarnico. Spomenik je visok 50 metrov, žarnica pa je napravljena iz 3 ton stekla in 3 ton jekla.

NAJVEČJI MESOJEDI NA SVETU

Med največje mesojede na svetu prištevajo neko vrsto zelo redkih sivih medvedov, ki živijo na Aljaski. Medvedji te vrste so lahko visoki tudi do 2,5 metra.

ZVITE LISICE

Lisice se včasih, kadar so v smrtni nevarnosti, napravijo kot da so mrtve. Na ta način hočejo prevariti svojega sovražnika.

POČITNICE ZA MNOGE MLADE LJUDI NE POMENIJO LENUHARJENJA. FANT, KI GA VIDIMO NA SLIKI, STIRINAJSTLETNI STANKO LAH, SE JE ZAPOSIL NA BLEJSKI BENCINSKI ČRPALKI

HUDIČEVA LUKNJA

Ce boste šli kdaj na Kranjec, boste blizu Zgornjega stolpa zagledali podzemsko jamo, ki so ji Ločani vzdell ime Hudičeva jama.

Stari Ločani pripovedujejo, da je v starih starih časih živela v revni bajti na bregu Sore neka mati, ki je imela sina. Ko je le-ta odrasel v poba, je dejal:

«Mati, po svetu pojdem, da se bom izučil kakšnega rokodelstva.»

«Pa pojdi v tuj svet srečo iskat!» je odgovorila mati in zajokala, ker ji je bilo hudo, da jo zapušta edini sin.

Tako je sinček edinček odšel z doma. Hodil je in hodil in ko je prebredel Soro in prispel na Kranjec, je srečal neznanca, ki je šepal. Šepavec je vprašal mladeniča:

«Kam pa, kam?»

«Po svetu pojdem, da se bom izučil rokodelstva.» je odvrnil fant.

«Ce hočeš, lahko ostaneš pri meni,» je predlagal tujec, ki je bil sam vrag, a ga mladenec ni prepoznal, ker je imel na glavi kastorec, pod katerim je skrival roge.

«Zakaj pa šepaš?» je zaradovedil pob.

«Zato, ker mi je kovaški norec padel na nego in mi jo pohabil,» se je zlagal vrag.

«Česa pa se bom lahko pri vrnil k materi in tamkaj čaral, da sta imela vsega na pretek in še malo povrhu.»

«Vsega, kar boš želel,» je rekel hudič. «Nikar ne misli, da sem kakšen mojster skaza! Znam kovati, šivati, tkati in - čarati.»

«O, če je pa tako, bi se najraje naučil čarati!» je vzkliknil mladenič.

«Potlej pa le pojdi za menoj!» je hudič povabil fanta s seboj. «V treh letih te bom naučil čarati.»

Šla sta in šla in prišla do Sturmove skale ob Sori. Tamkaj pa je vrag od zadaj pograbil fanta za vrat ter z njim vred skočil v Soro. Pod vodo sta se skobacala v luknjo, ki je vidna še dandanes.

V podzemlju je sinko edinko ostal pri vragu v službi dolga tri leta. Gledal je, kaj vrag počenja in čara, a kadarkoli ga je hudič pozval, naj čaranje za njim ponovi, se je prebrisani pob izgovarjal, da tega ne zmore in ne zna, četudi si je prav dobro vse zapomnil, kar je delal vrag. In ker po treh letih ni hotel ponoviti niti ene čarovnije, se je hudič razjezil in poba zapodil:

«Neumen si ko testo! Ne bom te več redil! Kar pojdi, od koder si prišel!»

Tako se je sinko edinko

vrnil k materi in tamkaj čaral, da sta imela vsega na pretek in še malo povrhu.

Ko pa je vrag zvedel, da ga je učence naplahtal, je nekega dne prišantal v bajto ob Sori ter dejal:

«Ze vidim, že vidim, da si prevarant, vražji fant! Lagal si mi, da nič ne znaš, da se nisi čarati naučil! Pa ker dobro znaš, boš šel z menoj, da boš moj pajdaš!»

Kaj je hotel storiti pob?

Moral je iti z njim in vso pot je razmišljal, kako bi vragu ušel, ker mu služba pri šepavcu ni godila. Mislil je in mislil, dokler si ni domislil, da bi se spremenil v vrabca. Komaj pa je vrabec poletel v zrak, že se je vrag spremenil v skobca in zletel za njim. Ko je vrabec videl, da mu skobec sledi, se je brž spremenil v miš, padel na zemljo in se skril v mišjo luknjo. Takrat se je

vrag spremenil v črnega mačka in padel na zemljo s tolikšno močjo, da se je pogreznil v zemljo.

Luknja, ki jo je vrag izvrtal v zemljo, se še danes imenuje Hudičeva jama.

Tako je sinko edinko ušel vragu. Vrnil se je k materi in do konca živih dni je čaral srečo sebi in revnim ljudem dobrega srca.

LOJZE ZUPANC

Počitniški zaslužek

Kdo so pravzaprav počitniški zaslužkarji? To so učenci in dijaki, ki jim čas že neusmiljeno požira dneve počitnic, saj se bodo čez mesec dni oglasili šolski zvonci, v času počitnic pa so se zaposlili. So mladi ljudje, ki so se odločili, da del počitnic ali pa vse, na svojevsten toda koristen način preživijo v delu. Njihove počitnice so tesno zvezane z zaslužkom in delom, kar je za sedaj še postranska zaposlitev. Z njimi smo se pogovarjali kar na delovnem mestu.

REDKOBESEDNI FANT

Prvega smo srečali na blejski bencinski črpalki, ko je stregel žejnim jeklenim konjem.

Kako ti je ime, koliko si

star, od kod si doma in koliko časa tukaj delaš?

Sprva ni hotel odgovoriti. Šele čez nekaj časa se je ojunatil. Fant, ki se je v počitnicah zaposlil, je štirinajstletni Stanko LAH iz Gorij, ki dela že odkar se je šola končala.

ZASLUŽEK ZA KNJIGE IN ZVEZKE

Drugo srečanje velja obiravki ribeza v sadovnjaku Resje: Jani SOK. Obirala ga je skupaj z nekaterimi mošnjaškimi pionirji. Sedmi razred je končala z dobrim uspehom. Na vprašanje kaj bo napravila s prisluženim denarjem, je dejala, da ga bo porabila za šolske knjige in zvezke.

SEL BOM NA TRIGLAV

Vsako leto imamo zaposlene dijake na lažjih delovnih mestih - so nam povedali v LIO «Tomaž Godec» v Bohinjski Bistrici. Letos so kar trije.

Sedemnajstletni VILJEM KEJZER, Bohinjecan že drugo leto dela v podjetju. Hodil v gradbeno srednjo šolo. Dela v skladišču žaganega lesa, lani pa je delal tudi na žagi. Delo mu ni pretežko.

Koliko boš zaslužil in v kaj boš vložil prisluzeni denar?

O tem je vnaprej težko govoriti. Zaslužek bom porabil za izlet v hribe.

STANE SKRABAR

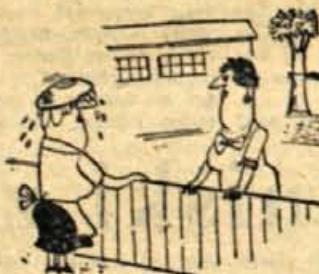
Brez besed

PRAKTICNO ZA RAZNE PRILOZNOSTI

OČIGLEDNO

— Stavo si dobila. Jed možu ni ugajala

GOSPODINJA

— In koliko stane riba z majonezo?

MOSKI DVOBOJ

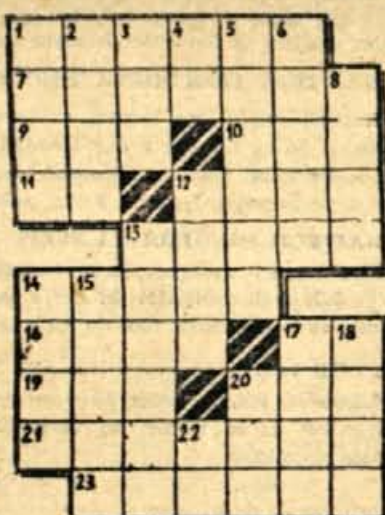
— Prepustite to bitje meni. Pogledala me je zelo ljubeznivo, ko je vpila na pomoč!

STEDNJA

— Kako dolgo bova še čakala, da si boš kupil boljše samosproživec.

Križanka št. 47

Vodoravno: 1. panoga, dejavnost, 7. delovanje atmosferilij na zemeljsko površino, 9. čar, 10. jadranski otok, 11. začetnici podpredsednika ZIS, 12. kraj v severni Istri, 13. prekop, 14. velik kamen, 16. osnovna misel, 17. oranje, 19. naziv, 20. razdobje, 21. umetna masa za prekrivanje tal, 23. judovski skrivnostni nauk.

Navpično: 1. plod, 2. ukana, 3. moško ime, 4. kratica anglosaške utečne mere (unča), 5. mesto v severni Švedski (železna ruda), 6. otok čarovnice Kirke, 8. svetopisemska oseba, 12. velik zavoj blaga, 13. grška boginja, 14. slog, 15. znanstvenik v kemiji, 17. velik ptič, 18. brezpravno ljudstvo pod Turki, 20. žensko ime, 22. sibirski veletok.

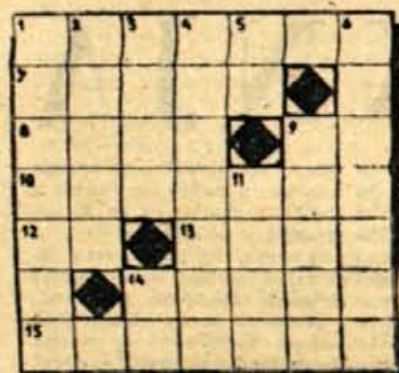
RESITEV KRIZANKE št. 45

Vodoravno: 1. kolorit, 8. ostrige, 9. ca, 10. Igor, 11. Una, 12. Lado, 14. rb, 16. emocija, 18. piroman.

RESITEV KRIZANKE št. 46

Vodoravno: 1. trapa, 6. reverz, 8. av, 9. Lana, 11. pelikan, 13. arak, 14. NI, 15. znanec, 17. Anica.

Križanka št. 48

Križanka je magična, zato velja prva številka za opis vodoravno, druga pa za navpično:

1., 1. sadno drevo, 7., 2. spomladanski mesec, 8., 3. sorodnik, 9., 14. avtomobilska oznaka Zenice, 10., 4. književnik, 12., 5. kemijski simbol za aluminij, 13., 11. italijanski slikar v času baroka (Guido), 14., 9. polet, elan, 15., 6. drag kamen vijoličaste barve.

SKRIVNOST

— Očka, ne razumem...
Spustim časopis in vidim Stefana, kako se nemirno preseda.
— Kaj? — vprašam.
— Danes po kosilu so starejši v otroškem vrtcu pisali nalogo in gospodična Herda je pazila nanje. Tedaj sem pomislil, da bi tudi jaz lahko kaj napisal...
— Pa ti ja še ne znaš pisati, — sem rekel nezaupljivo. — Za to je potrebno najprej hoditi v šolo.
— O, jaz že znam nekoliko pisati, — se je pohvalil Stefan. — Crko A in črko O tudi. Gospodična Herda je sedela, a na mizi poleg nje je bil papir. Na njem je že nekaj pisalo, a bilo je še nekoliko prostora...
— Da ni bilo to pismo? Njegov obraz se je razživel.
— Da, prav imaš. Bilo je prazno.
— Ne sme se kracati po tujih pismih, Stefan.
Njegov obraz se je stemnil.
— Gospodična Herda se je tudi razjezila.
— No, vidiš, — sem rekel. — Prav gotovo te je okregala.

— Da, očka. Moral sem sedeti v klopi ob zidu, poleg okna, in se nisem smel igrati z ostalimi...
Gledal sem ga z očetovskim razumevanjem:
— In ti tega ne razumeš? Ponovno se je razživel.
— Zakaj ne bi, razumem, očka. Toda gospodična Herda je bila hitro ven. Videl sem jo skozi okno. A na cesti je bil neki človek... mladenič...
— In kaj se je zgodilo?
— Nato je ta človek poljubil gospodično Herdo.
Napeti premor. Mi vsi smo bitja z razumom, si mislim. Zakaj naj bi se vzgojiteljice v otroških vrtcih vzdržale poljubov?
— Potem e je gospodična Herda vrnila, — je nadaljeval Stefan svojo zgodbo, — in jaz sem jo vprašal, kdo je ta človek, ki jo je poljubil. Najprej mi ni hotela po-

vedati, končno pa je rekla, da je to njen brat.
— Hm, — sem zamomljal.
— Potem mi je prinesla veliko škodelico karkana (Stefan je vedno govoril »karkan« namesto »karkao«) in mi rekla, da ni potrebno, da bi o tem še govoril. Rekla mi je tudi, da se smem igrati z ostalimi otroci.
— In nikar nikomur ne pripoveduj o tem, — sem ga začel oštevat.
— Toda, očka, tebi ja lahko vse povem, — mi je očital Stefan.
Čutim se počaščenega.
— Samo ne razumem, — nadaljuje Stefan — zakaj mi je prinesla karkana. Najprej se jezi in me prisili, da sedim ob zidu. A potem mi prinese karkana samo zato, ker jo je poljubil brat. Kadar ti poljublja mamo, mi ona ne daje karkana. Ali mi to lahko pojasniš?

Dolgo razmišljam. Toda problem je tudi zame preveč zamršen. Grem do varnice, vzamem iz nje tablo tokolada, cdlomim velik kos in ga dam Stefanu.
— Ne, jaz ti tega ne morem pojasniti, — mu rečem. — Toda ti bi zares moral držati jezik za zobmi.
On stoji poleg mene in grize čokolado. Verjetno misli, da odrasli kakor se vidi, ne vedo prav vsega. Zato gre v kuhinjo, Cez pol ure se je vrnil s kosom torte v roki.
— Mama tudi ne ve, — mi reče. Meni, da o tem ne bi smel več govoriti. In zato mi je dala torto.
Sel je proti vratom.
— Kam greš? — ga vprašam.
— K babici. Mogoče ona ve. — Ze je držal za kljuko.
— A mogoče mi bo dala še kos pite, če ne ve.
Upam se staviti, da babica tudi ne ve in da si bo Stefan zaradi neznanja odraslih — ki bodo vsi zvedeli za skrivnost gospodične Herde — danes pokvaril želodec. Zato, ker je doumel, kako se izloče korist iz neznanja bližnjih.

GÜNTHER SPANGER